

РЕТА М.В., канд. екон. наук, доц. каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»
МАР'ЄНКО В.О., каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»

ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ОСНОВА РОЗРОБКИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ: КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ

На сьогоднішній день ризик і невизначеність стають одними з ключових факторів, які суттєво впливають на діяльність підприємства та істотно змінюють, як його внутрішнє середовище так і можливі напрямки його розвитку. Це призводить до того, що у сучасному ринковому середовищі управління вже не можливо без визначення та прогнозування наслідків дії на діяльність суб'єктів господарювання ризикових та імовірнісних факторів. І, переважно, саме потреба щодо якісного і кількісного вимірювання

впливу вірогідних факторів у довгостроковій та короткостроковій перспективі, складає основу вимог щодо реформування системи, підходів та форми підготовки і складання фінансової та управлінської звітності. Розвиток проблематики прогностичної звітності, яка виступає додатковим джерелом інформації в процесі прийняття рішень, є одним з сучасних напрямків розвитку парадигми бухгалтерського обліку. Формування прогнозів для передбачення майбутнього стану діяльності підприємства з використанням облікових даних є одним з основних підходів щодо підвищення ефективності управлінської діяльності підприємства.

Проблемам формування прогностичної звітності, як основи для розробки управлінських рішень, присвячені роботи Є.Ф. Бріггема, І.О. Бланка, І. Ансоффа, С. Беляєва, А. Градова, П. Друкера, М. Мескона, Є. Мінаєва, Н. Родіонові, А. Томпсона, Н. Уткіна, Р. Фостера, Г. Хейла, Й. Шумпетера, М. Білика, М. Бойка, В. Василенка, А. Кальніченка, А. Колос, А. Лігоненка, В. Савчука, О. Терещенка, Н. Туленкова та ін. Проте на сьогоднішній день відсутня єдина думка серед науковців щодо складу, обсягу, повноти та підходів щодо складання прогностичної звітності, яка б забезпечувала інформаційну підтримку процесу прийняття рішень.

Складність створення універсальних підходів до цього питання, у першу чергу, пов'язане з тим, що в основу кожного управлінського рішення покладено творчість та унікальність, як ситуації так і особи, яка приймає рішення. Але, незалежно від ситуації, кожне управлінське рішення має бути зваженим та обґрунтованим. Найдоступнішою інформаційною основою для прийняття управлінських рішень може стати фактична та прогностична звітність підприємства. Проте, якщо питання складання та представлення фактичної фінансової звітності практично врегульовані, як на державному рівні так і на рівні підприємства, то формування прогностичної звітності пов'язаний з комплексним вирішенням низки питань.

По – перше, необхідно визначити склад прогностичної звітності (які саме звіти має бути складено). Перелік форм необхідної звітності буде визначатися переліком факторів: потребами користувачів (акціонери, інвестори, менеджери і т. п.), особливостями прийняття рішень (фінансові, інвестиційні,

виробничі і т. п.), а також практикою складання звітності (за національними чи міжнародними стандартами). Основним принципом має бути трансформація інформаційних потоків таким чином, щоб забезпечити простоту та придатність користування.

По – друге, важливу роль в процесі формування прогностичної звітності відіграє система управлінського обліку, зокрема, система бюджетування. Якщо на підприємстві є розвинена система бюджетів, то в системі прийняття рішень вже використовується прогностичний баланс, як елемент системи планування.

По – третє, необхідно обрати відповідний підхід до складання прогностичної звітності. Досить часто використовуються дві основні групи методів - метод частки від продаж і метод порівняння - які передбачають в якості відправної точки формування звітності - прогноз продажів. Кожний з методів має свої переваги та недоліки, які намагаються компенсувати за рахунок розробки нових спеціалізованих методів.

В четвертих, підвищення ефективності рішень, які приймаються на основі прогностичної звітності, необхідним є встановлення прийнятного рівня достовірності та якості інформації. Завдяки сучасним інформаційним технологіям стає можливим обробка значного масиву інформаційних даних та врахування значної кількості факторів, що допомагає підвищити якість і достовірність прогностичної інформації.

По – п'яте, управління в умовах нестабільності потребує формування певного набору стратегічних альтернатив, тобто необхідна розробка декількох варіантів прогностичної звітності, особливо для підприємств, які спрямовані на управління вартістю у довгостроковій перспективі.

Таким чином, нами окреслено основні суттєві проблеми стосовно формування прогностичної звітності для інформаційної підтримки управлінських рішень. Перспективи подальших наукових досліджень у запропонованому напрямі, на нашу думку, передбачають розробку підходів до управління ризиками й розроблення алгоритмів прийняття оптимальних управлінських рішень.

Список літератури: 1. Куцук П.О. Прогнозна фінансова звітність: проблемні аспекти і перспективи використання підприємствами / П.О. Куцук // Международный научный журнал. – 2015. – №9. – С. 101–108.; 2. Корнева Н.О. Прогнозування фінансової

звітності в умовах фінансово-економічної кризи [Електронний ресурс] / *Н.О. Корнева*. – 2015.
– Режим доступу до ресурсу: <http://global-national.in.ua/archive/1-2014/26.pdf>.